

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szobotica, CSÜTÖRTÖK 1923. március 8.

66. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lohach-palota)

A huszévesek

Az utcákon végnélküli négyes sorokban vonul fel a vasuti állomásra a magyar ifjuság színe-virága: a huszévesek élettől, egészségtől pompázó gyönyörű rendje, vagy hivatalos szürkeséggel és prózai alapossággal szólva: az ez évi újonckontingensnek a Vajdaságra eső részlete. Fiatalság, erő, vidámság, nóta és virág jár velük karöltve, a Tiszavidék színmagyar gyermekeivel, akiket most visz le a gőzös Boszniába, meg a bolgár határra, az albán hegyek tájékára. A sétáló, vagy ügyesbajos dolgában lóto-futó városi ember megáll a járda szélén és úgy nézi önkéntelen gyönyörködéssel a dolgozó magyar nép katonának induló fiait. A huszévesek a magyar baka virtuskodó, legénykedő, dalos kedvével indulnak a határszéli kaszárnyákba, hogy lerójják köteles állampolgári adójukat új hazájukkal szemben. Nincs közöttük egyetlen síró arc sem, ifjedt, szomorú tekintet, lehorgasztott, csüggedt fő. A huszévesek fiai és öcscei azoknak, akik nyolc-kilenc évvel ezelőtt mint standbeliek, rezervisták és népfölkelők szintén nótásan és virágosan masiroztak a sokkal komolyabb, a szinte halálos bizonyosságot jelentő katonasors felé...

A magyar fajnak, a magyar népnek erős sajátossága, hogy kemény szívvel és derült lélekkel néz szembe az élet parancsainak, nem sopánkodik és nem futamodik meg, amikor kötelességet kell teljesítenie. Ezért is jelentett mindenkor megbecsülendő értéket az állam számára. Ezt a tulajdonságát, bár egy fél emberöltő alatt világok omlottak össze és új világok emelkedtek körülötte, most sem dobtá sutba, most is benne gyökerezik az egész mivoltában.

A nagyszerű emberanyag, amely most mündért huz fel magára a déli határok őrzetére megy, nem válik szégyenére a katonai kiválóságairól híres hadseregnek. A hadvezetőség jól tudja ezt, a politikusok jó része azonban talán még nem tudja, vagy ami még rosszabb: tudja már, de nem akarja elismerni.

A politikacsinalók nagyobbik fele, a közvéleményt gyártó beogradi újságok pedig majdnem kivétel nélkül szükséges rossznak, bajhozó, ártalmas, sőt veszedelmes elemnek tüntetik fel a Vajdaság magyar lakosságát, amely tehetetelt jelent az államra nézve, amelyet intézményesen meg kell fékezni, még pedig preventív eszközökkel. Beograd szemében, a fővárosi sajtó tükrében irredenta a magyar, az állam és a köz-karúra munkálkodó, csak ügygyel-

hajjal zabolázható tömeg, amelytől, amelynek minden megnyilvánulásától a törvény erejével és a megfontolt államférfi céltudatosságával kell megóvnia az államot. Nem csoda hát, ha az egyébként jó hiszemű és a nemzeti türelmetlenségtől szívesen tartózkodó szerbiai közvélemény ma már ideges elfogultsággal ítél meg minden kérdést, amely a magyarsággal bármilyen vonatkozásban áll. Az alsófoku közigazgatási hatóságok, a vidéki kis basák sokszor rosszindulatú, sokszor rövidlátó, sokszor tudatlanságra valló eljárásai, tulzott honmentési kísérletei a rendszerint felmentéssel végződő „kémkedési pörök” és a szabadlábra helyezéssel végződő „letartóztatások”, az „összeesküvések” után való naiv szaglások négy év alatt az állambontó elem fogalmát ragasztották a magyar név a magyar jelleg, a magyar szó mellé.

A sors határozatából e földön élő magyar nép azonban úgy látszik nem vesz tudomást arról, hogy nagyon is sokan vannak, a kik olyan veszett híret költik. Napestig törődik, turja a földet, ég a dolog a kezében vagyis: ugyancsak hecsülettel, sok gonddal és törődéssel veszi ki részét a termelés munkájából, kellő időben és a kelletténél is megtéteve fizeti az adóját, elküldi zokszó, keserűség nélkül katonának a fiait. Megtartja a törvényt, a rendeleteket, még azoknak a hatóságoknak a rendeleteit is, amelyek nem tartják meg a törvényt. Vajjon hol van az országnak másutt olyan területe, mint a Vajdaság, ahol a mezőgazdasági és ipari termelés intenzitása, a falvak és városok lakosságának békeszeretete, az állampolgári kötelesség teljesítésnek foka hatékonyabban nyilvánul meg?

Mind ezek a rezignált gondolatok azért keltek most kissé erősebb vibrálással életre bennünk, mert látjuk az utcán katonának bevonuló véreinket, aszép ifjuságot, amely néhány lelkiismeretlen mandatumhajhászó, néhány föltületes és tájékozatlan újság miatt „államellenes” jelzéssel érkezik meg majd Beogradba és Szerbia belséjébe, ahol ezért bizony sok görbe szem néz majd rájuk, mindaddig, amíg a népek, az egysorsú parasztnak szolidaritása, a magyar és a szláv szántóvető lelkében egyformán nemesen bugygyanó, természetes, őszinte szeretet, az emberi egyenlőség igeza nem diadalmaskodik a mesterségesen gyártott előítéletek felett.

A katonának induló magyar ifjuság minden bizonynyal a ma-

gyarság megbecsülését hozza majd vissza magával Szerbia belséjéből, ahol vagy egyáltalában nem, vagy sokkal kisebb mértékben van meg az itt keringő nemzetiségi elfogultság. Amit nem tudnak elérni a negyvenévesek, azt talán sikerrel megoldják majd a diadalmas huszévesek.

A huszévesekre, akik a régóta

nem hallott magyar katonánóták hangjai mellett masiroznak el előttünk az utcán, büszkeséggel és reménységgel tekintünk mi fáradt és kiabrándult negyvenévesek. A huszévesek számára nem lesznek majd megoldatlan problémák: a magyar választójog, a nem létező magyar iskola, a földnélküli való magyar.

A déli határ védelme

Megszakították a bolgárokkal a tárgyalásokat — A választási készülődések hírei — Protics Sztoján Becskeroken

A belpolitikában az utolsó napon nem történt semmi nevezetesebb esemény, azonban a választási küzdelem változatlan erővel folyik tovább az egész országban. A választási készülődések mellett a politikai körökét leginkább a bolgárokkal a határbiztosítás ügyében folytatott tárgyalások megszakítása foglalkoztatja.

A belpolitika híreiről, valamint a nisi és abbáziai tárgyalásokról az alábbi jelentések számolnak be:

A nisi tárgyalások megszakítása

Beogradból jelentik, hogy Lázics Zsika, az állambiztonsági osztály főnöke szerint Nisből, ahol a bolgárokkal való tárgyalásokon a jugoszláv delegációt vezette, visszaérkezett Beogradba és jelentést tett a tárgyalások eredményéről. Eszerint a bolgárokkal való tárgyalásokat meg kellett szakítani, mert a jugoszláv delegáció arra a szigorú állappontra helyezkedett, hogy a bolgár kormány békekészségének ismételt hangsúlyozása ellenére is nem volt elég erőlyes a határszéli bandákkal szemben és passzív magatartásával támogatja a komitácák beforrásait. A bolgár delegáció vezetője Boris Nisből visszautazott Szófiába, hogy újabb utasításokat kérjen kormányától. Hogy a tárgyalások mikor folytatódhatnak, az egyelőre még teljesen bizonytalan.

Nincs meggyezés a fiumei vasuti forgalom kérdésében

Beogradi jelentés szerint Prica admirális, Laginja volt horvát bán és még három kiküldött szerdán visszaérkezett Abbáziából Beogradba, ahol a közlekedésügyi minisztériumban értekezletet tartottak a Fiumével való vasuti forgalom megnyitása ügyében. Ebben a kérdésben nem jött létre azonban Abbáziában a megegyezés, mert az olaszok a forgalom azonnali megindítását kívánják, míg a jugoszláv delegáció azon a véleményen van, hogy a forgalom addig nem nyitható meg, amíg Fiume-állam határait végleg meg nem állapítják. A tárgyalások meghiusulása folytán Glentilli olasz megbízott Rómába utazott újabb utasításokért.

Betiltották a független munkáspárt egy választási gyűlését

Sarajevói jelentés szerint a független munkáspárt ott kedden gyűlést hívott egybe. A gyűlés előtt a

független munkáspárt élénk agitációt fejtett ki a sarajevói munkások, különösen pedig az idegenajku munkások között. A független munkáspárt külön proklamációt bocsátott ki és titokban különféle röpiratokat is terjesztett. Ezért a sarajevói rendőrség a párt gyűlését az állam védelméről szóló törvény alapján betiltotta és a röpiratokat elkobozta. Az ügyesszég pedig elárast indít a röpiratok szerzői ellen.

Tilos a fegyverviselés Boszniában

A sarajevói rendőrfőnökség valamennyi Bosnia-Hercegovina-i rendőrséghez rendeletet intézett, amely szerint mindennemű fegyvernek késnek, nagyobb botnak és a testi erőseget veszélyeztető más eszközöknek viselését a választási helyek közelében betilt. A rendelkezést megszegő egyéneknek szigorú büntetést helyez kilátásba a rendőrség.

A csendőrség és a választások

Ismeretes, hogy Vojvoda-Duldt, a földművespárt jelöltjét Boszniában a rendőrség egy választási gyűlésen véresre verte. Az aifér ügyében a rogaticai csendőrség parancsnoka most terjesztette be jelentését, amelyben igazolni igyekszik, hogy a csendőrségnek úgy a földművespárt mint a horvát parasztpárt választási gyűlésein többször be kellett avatkoznia a programbeszédbe, mert azokban államellenes kijelentések foglaltattak.

Súlyos teleplezésekkel fenyeget egy horvát lap

A »Novosti« zagrebi jelentése szerint a nemrég betiltott »Hrvatski Borac« most »Slobodni Hrvatski Borac« cím alatt újból megjelent. A lap első számában volt szerkesztőjének, Matosićnak letartóztatásával foglalkozik és megállapítja, hogy Matosić póré egyike lesz az állam egyesülése óta a legérdekesebb pöröknek, mert Matosić olyan súlyos teleplezéseket fog a tárgyaláson elmondani a kormány több tagjáról, amelyek még egyáltalán nem ismeretesek és meg fogják döbenteni az országot.

Protics Sztoján Becskeroken

Becskerokról jelentik: A Protics-párt vezetősége értesítést kapott Beogradból, amely szerint Protics Sztoján március 14-én Becskerokra érkezik és ott a párt gyűlésén nagyszabású beszédet fog mondani.

A kétarcu nemzetiségi politika

A Politika az itt élő románokról és az Erdélyben élő szerbekről

A Politika legutóbbi számában hosszú cikkben foglalkozik a bán-sági románok politikai magatartásával.

A lap szerint a bán-sági hatóságok mindig annyira kedveztek a románoknak, hogy mindenki azt várta, hogy azok a választásokon az úgynevezett »államalkotó« pártokat fogják támogatni és nem állanak be a frankisták, klerikálisok és magyarok soraiba. Mégis az utolsó pillanatban öndíló nemzetiségi pártba tömörültek.

— Ez — a Politika szerint — annak a bizonyítéka, hogy ők sem sokban különböznek az ország többi destruktív elemétől. Példaképp felemlíti a lap Szve-to Mihajlo községben lefolyt esetet, ahol 80 román nemzetiségű polgár meg-támadta a községvárdt és elkergették a jegyzőt, akit csak csendőrök tudtak hi-vatalába visszahelyezni.

A lap a bán-sági románok »destruktív« működésével szembeállítja a romániai állapotokat, különösen pedig az új ro-mán alkotmánytervezetet. Bratianu alkotmánytervezetének egyik pontja ugyanis úgy hangzik:

»A románok, tekintet nélkül a népraj-zí, nyelvi és vallási különbségekre, tel-jes polgári, tan, sajtó, gyülekezési és egyesülési szabadságot s a törvények által biztosított összes egyéb jogokat is egyformán élvezik.«

A Politika szerint ezzel meg akarják semmisíteni a nemzeti kisebbségeket Romániában. Bizonyos az is, hogy ezt a szakaszt ilyen értelemben végre is fogják hajtani Romániában, mert ez fe-lel meg a nacionalista román politika elveinek. Az új alkotmánynak ezzel a rendelkezésével a szerb, horvát vagy szlovén név épp úgy, mint a többi nem-zetiség is, pusztulásra van ítélve.

Ezzel a közlésével — írja a »Politika« — nem akarja a Romániával fennálló jó szövetségi viszonyt megbolygatni, ha-nem csak a konkrét esetről kifolyólag fel akarja hívni a figyelmet a fennálló kisebbségi szerződés rendelkezéseinek tiszteletben tartására, amelyeket a jugo-szláv kormány és hatóságok a maguk részéről szigorúan betartanak.

A Politikának ez az állásfoglalása

jellemző az uralkodó politikai men-talitásra. E határokon belül állam-ellenesnek tartják a nemzetiségi ki-sebbségeknek azt a mozgalmát, mely a nemzetközi szerződésben védett kisebbségi jogok megadásá-ért folyik, a határokon túl pedig a velők nyelvi közösségben élők szá-mára követelik azokat a kisebbségi jogokat, amiért való küzdelem a hatá-rokon belül — irredentizmus, illoya-

litás és a rend felforgatása. Ez a két arcu politika nem érhet el sikert. Nem lehet nemzetiségi jogokat kö-vetelni azoknak, akik saját nemzeti-ségeiknek nem akarnak jogokat ad-ni. A romániai, magyarországi és olaszországi szláv kisebbségek ér-dekében is kell az itt élő népkisebbségeknek megadni mindazt a jogot, amit nekik az alkotmány s a nem-zetközi szerződések biztosítanak.

Igéreték Kanaanja

Választási mozgalmak és trükkök Bácskában — Hárkutatás a volt kanizsai polgármesternél — Az elvett határátlépési igazolványok — Megegyezés Ókanizsán a magyarok és a radikálisok közt — Botrányok a bajmoki demokrata gyűlésen

Minél jobban közeledünk a már-cius 18-ikához, annál hangosabb és annál zürzavarosabb a választási front. Az agitáció minden kerületben igen élénk. A pártok arra számíta-nak, hogy a választók hatvan százaléka leszavaz. Hogy ez a reménység valóra válhasson, ahhoz az kell, hogy a magyarság ne maradjon passzivitásban.

A magyarságot passzivitásra nem csupán a magyar párt határozata kötelezné, hanem kötelezi az is, hogy a választói névjegyzékbe fel-vett töredék magyarság a választói joguktól megfosztott magyar testvé-reinek nem lehet árulója azzal, hogy a kegyelemből megadott választói joggal él s rászavaz olyan pártra, amelynek része van a jogfosztás-ban.

Meg kell állapítani, hogy Bácská-ban is minden párt feltűnően barát-ságos hangulatu most a magyarság-gal szemben. Ókanizsán például a radikálisok és az ottani magyarok közt formális alkudozások folytak, amelyek megegyezésre is vezettek. A megegyezést dr. Batta Péter, a magyar párt elnöke úgy látszik nem tartja méltónak a magyarsághoz, mert letette a pártelnöki tisztelet. A tárgyalásokat a radikálisokkal Nagy Ádám János, a régi függetlenségi kör elnöke vezette. A magyarság állásfoglalására döntő befolyásu az, hogy a kanizsai járási jelölt, dr. Sztrilics Béla, aki a magyar rezsim alatt is főszolgabíró volt Sentán, pár-

talanságával és puritánságával nagy népszerűsége tett szert a magyar-ság előtt.

Az ókanizsai magyarság cserébe azért, hogy kilépett a passzivitásból s a radikálisok oldala mellé állt, ed-dig egy vívmányt s egy csokor ígé-retet kapott. A vívmány, hogy február 28-iki kelettel a belügyminis-ter a kanizsai kiszélesített tanácsba, amelynek most 60 tagja van, husz magyar és két szerb anyanyelvű polgárt kinevezett. (Alakosság száma 20.000, ebből majdnem 18.000 a ma-gyar.) Hogy ez a vívmány teljes le-gyen, a kanizsai polgármesteri hi-vatal szerb-magyar nyelvű átiratban értesítette a kinevezetteket. Amiből kitészik, hogy most választás előtt hivatalos aktán is szabad magyar szövegnek előfordulni, anélkül, hogy ez az államra nézve tulságos kárt jelentene.

Az ígéreték, amikkel a radikálisok az ókanizsai magyarokat kecsgegtik, már sokkal jelentékenyebbek.

Megígérték, hogy a magyar rok-kantak részére az agrárreform által igénybe vett földekből 200 holdat kihasítanak. Ezerkétszáz hold kanizsai földet kínáltak szlovén földmű-veseknek, ha Kanizsa határába köl-töznek, a szlovének azonban nem vállalkoztak s így most 200 holdat — ígérnek a magyar rokkantaknak. Az oromhegyesi templom és piébá-nia részére is — ígérnek 30 lánca földet, sőt az ígéreték szerint a járlat-leveleket is két nyelven állítják ki.

De a kanizsai zsidóknak is kijut az ígéretből. Nekik megígérte a radiká-lis jelölt, hogy kieszközli a miniszte-riumnál, hogy negyven lánca földet kapnak a rabbi és a kántor szükség-leteire.

Ha egy-két cégtábla és fejbeverés nem figyelmeztetné a magyarokat, hogy nem szabad tulságosan elbiza-kodniok, könnyen azt hihetnék, hogy most már minden jó lesz, a valóság-ban is egyenjogúak lesznek. Most a szerbek közül érzik egyesek, hogy mit jelentenek az alkotmánynak a polgárok szabadságát és jogait biz-tosító szakaszai. Erről tanuskodhat dr. Zubkovic Pál volt ókanizsai polgármester is, akibizonyára nem a maga jószántából, a nyáron még ki-utasította a magyarokat. Zubkovicot, aki nem radikális, Torontálmegye közigazgatásához helyezték át. Az utóbbi időben a becskereki megyeház a demokrata tisztviselők Tutank-hamen sirja, ahol várják az exhumá-lást. Ide került dr. Zubkovic is, aki otthagya kanizsai lakását s elment Becskerekre. Távolléte alatt házku-tatás volt nála, kompromittáló irato-kat kerestek a volt polgármesternél s ezért feltörték és összetarták a la-kását. Minthogy az alkotmány is tiltja a házkutatásnak ezt a módját, Zubkovic bejött a subotica-i ügyész-ségre s feljelentést tett a házkutatás fogatosítottai ellen. Az ilyen feljelen-tésektől nagyon megijedhetnek, mert amikor Zubkovic visszatért Ókaniz-sára, az ottani rendőrtöröképítvány ki-utasította a város területéről s a volt polgármesternek nyomban el is kel-lett hagynia a várost.

De természetesen a magyarok kö-zül sincs mindenkinek arany élete — választás előtt sem. Horgoson pé-dául több száz kettősbirtokostól megvonták a határátlépési igazol-ványt s kijelentették nekik, hogy csak március 18-ika után adják visz-sza. Hogy mért éppen ekkor, arra megfelelt a zentai főszolgabíró, aki mikor a legutóbbi horgosi radikális banketten az ottani magyarok szó-noka a magyarságnak az állam iránti loyaltásról tett fogadalmat, kijelentette, hogy március 18-ikán válik el, hogy loyaltasak-e a magya-rok, vagy sem.

A szeklcsi és béregi németek

Ugyanakkor, amikor a január 6-ika után felvett magyaroktól meg-

Költészet és jóllét

Írta: Baedeker

A jóllét és a boldogság nem na-gyon kedvez a költészetnek. A boldog szerelmes nem költ oly szép verseket mint az a poéta, aki hiába eseng egy csókért; az éhező költő jobb rimeket ácsol mint a bőségben szupirozó, s a gazdag író aligha ír nehezebb műveket mint a nélkülöz-ző. *Facit indignatio versum*, énekelte a nagyorru Ovidiusz, és *Poesie ist tiefes Schmerzen*, dalaolta Justinus Kerner. Nincs prózaibb valami — bár nagyon egészséges — mint a nyugodt, gondtalan és szenvedés nélküli élet, s bizonyos, hogy a világirodalom legnagyobb alkotói nem ebből az életből merítették az inspi-rációikat, s hogy a költői fölbuzdu-lásokat s a szerelemnek meg egyéb szenvedelmeknek a magas céjét nem a polgári jólét, hanem gond, szen-vedés, harag és méltatlankodás váltják ki a költők kebeléből.

Nagyon értem, hogy megijed, sőt kétségbeesik a lelkiismeretes apa a ki költői hajlamokat fődöz föl a »jobb sorsra érdemes« fiában, s aki látván, hogy az verseket ír, így kiált föl elkeseredésében:

— Óh, a szerencsétlen!

Ha a versek rosszak, akkor még van reménye a derék főúrának, hogy a fia nem lesz boldogtalan, de ha jók, akkor az elkeseredése na-gyon is megokolt.

Nagyon szerettem a boldogtalan Reviczky Gyulát, aki kedves és fe-lejthető barátom volt, s míg élt, mindig azt kívántam neki, hogy legyen gazdag, — utazhasson kedvé-re, vehessen sok szép könyvet men-tül izléesesebb kötésben, legyen elegáns lakása és (ha már nem házasszinos barátja és még azontul minden, amit a lírai szíve és a költői fantáziája megkíván. De amióta — fájdalom, nagyon is korán — elte-mettük, azóta (bár még most is sírok bele, hogy annyit szenvedett és nél-külözött) elgondolom sokszor, vajon a költészetére minő hatással lett volna egy olyan sorsváltozás, ame-lyet életében kívántam neki? S kénytelen vagyok azt a feleletet adni magamnak, hogy az nem lett volna üdvös befolyással tehetségé-nek a fejlődésre s a kibontakozásá-ra. Lehet, hogy a színírást, pá-risi előadásoknak a hatása alatt el-mésebbek és alaposabbak lettek vol-na, lehet — mert nagy volt az uta-zóvágya —, hogy szép utelírásokkal ajándékozta volna meg irodalmun-kat; lehet, hogy ha kastélya van valahol Gömörben, annak otium-ában írt volna egy-két jobb regényt az *Apai Örökségnél*, de... De a versei aligha lettek volna olyan ki-tűnőek mint a műyenekké őket a bánat, a szenvedés, a gond és a nyomor fölhangozta. Hiába, a boldogság nem termel oly szép lírát mint a boldogtalanság! És nagy kérdés, hogy ha Ady Endre bel-

születik a Justh Zsiga tekintélyes ősi jussába, azzá az Atyvá fejlőd-ő, aki a huszadik század magyar forradalmi költészetét megszólaltat-ta, s aki épp azért, mert elégedetlen és boldogtalan volt világéletében, a fiatal Magyarország vágyainak és szomorúságának leghivatottabb da-losa lett?

Hiába hozzák föl az igazság cá-folatára, hogy Goethe jóházból eredt és vagyonos családból indult az Olymposz felé s miközben oda feljutott, excellenciás ur, s ami több: boldog ember lett, — hogy Byron angol lordnak született s tekintélyes birtokot örökölt, amelynek jövedel-néből *en vrai mylord* élhetett, — meg azt, hogy Arany János polgári jólétnek örvendett, a pénzecskejé-ért nyolc százalék kamatot sze-dett s e finanszeveléstről rendes jegyzéket vezetett. Hiába! Goethe legjelentékenyebb műveit, az u. n. reprezentatívokat, szenvedés váltotta ki költészetének gazdag ereiből, mert időnkint ez a boldog költő is tudott boldogtalan lenni, — Byron élete csupa szenvedés, önkínzás, harag és elégedetlenség volt, s ismerőseink közt a világirodalomban kevés akad, aki szerencsétlenebb nála. — Arany Jánosunkat pedig a honfiai bánat s a kielégületlenség gyöttrő érzése bizony sokszor boldogtalanra tette s nem minden ver-sét írta olyan idillikus, nyugodt s szenvedésmentes hangulatban mint *Családi Kör-t*.

Ezek a nagy nevek itt nem kivé-telek, s ha azok volnának, csak erősségei és erősítései volnának a szabálynak, amely szerint szenvedelem és a szenvedés a forrása min-den költészetnek, különösen az in-timnek, a lírainak, s hogy a nyárs-polgár nemcsak azért nem ír műre-mekeket, mert nincsen tehetsége és nem tud poétikát, de első sorban azért, mert nagyon is boldog ahhoz, hogy költő lehessen. Ami nem jelenté azt, hogy a költő sohase boldog, — a költők költője: Petőfi olykor-olykor az volt. Sőt amikor nagy boldogta-lanságában vagy kínzó szenvedése folytán a legszebbet dalaolja, amire csak képes, akkor a legboldogabb. Azt lehet mondani, hogy a költőnek nagy boldogság árán kell megvásá-rolni azt a kis boldogságot, amelyet a műve sikerén érez, s hogy csak azokban az istenáldotta órákban bol-dog, amelyekben lantjának hurjait a boldogság pengeti.

Az a verselő, aki állandóan jól érzi magát, s aki elégedett és gond-talan mint a nyárspolgár, az csak másodrendű költő lehet, mert nincs meg benne az ovidiuszi *indignatio* s a justinuskernerri *tiefes Schmerzen*, amely a szívből kipattant és szíve felé szálló tökéletességeket szüli. A nagy poétákat nemcsak tisztelnünk kell a pompás költeményeikért, a melyekkel gyönyörködötnek ben-nünket, de szeretnünk és sajnál-nunk is a fájdalmakért, amelyekkel e műveket létrehozták.

tagadták azt a jogot, hogy a márciusi választásokon szavazhassanak, Szekiesen 1230 és Béregen 738 német választónak, akiket szintén január 6-ika után irtak össze, megadták a szavazati jogot. A németek erre aláírták a német-párt jelölő ívét. Most azzal agítanak a szekiesi és béregi németek közt, hogy a német-párt nem reilektál a szavazatukra.

Botrány a bajmoki demok. rata gyűlésen

A bajmoki demokraták megzavart gyűléséről annyira ellentmondó tudósítások jelentek meg, hogy szük-ségesnek és tanulságosnak tartjuk annak lefolyását megírni.

A gyűlésen programbeszédet tartott először dr. Matics Ivó volt képviselő, a kerület jelenlegi listavezetője szerb nyelven, utána Bacsics Balázs földműves, járási jelölt magyarul. Következett volna dr. Skalier Ivó suboticaai ügyvéd német nyelvű beszéde, ennek elmondását azonban a Suboticáról ezen alkalomra kirándult 8-10 tagú ifjú csoport szakadatlan abugolással, zúgással lehetetlenre tette. A német nyelvű beszédet azért akadályozták meg, nehogy a német választókat sikerüljön a demokrata pártnak megnyerni. Több demokrata választó gúnyból cleinte pénzt lobogtatott a zajongók felé, jelezni akarva azt, hogy a botrányesinálók föl vannak bérelve. Mikor ez nem használt, következett a drasztikusabb megtorlás: a zajongó ijákat egyszerűen kiverték a puccs-csal, ököllet a hallgatók közül.

Ha a főbíró nem akar keresni

E hó 4-ikén Feketehegyen tartott népgyűlést a radikálpárt. A népgyűlés noha a megjelent magyarok és németek néhánykor közbeszóltak s magyar iskolát, választófogót és becületes agrárreformot követeltek, zavartalanul folyt le. A gyűlés eseménye volt Markovics volt főbíró beszéde, aki elmondta, hogy hozzá ügyvédek fordultak azzal az ajánlattal, hogy tartóztasson le 50-60 feketehegyi gazdát, azoknak kiszabításával milliókat lehet keresni, s ezen a milliókon osztózzanak meg. A főbíró azonban nem fogadta el az ajánlatot.

Hihetőleg a novisadi ügyvédi kamara talál majd módot arra, hogy érdeklődjék, kik azok az ügyvédek, akik így akartak milliókat keresni.

Szabadlábra helyezték a torzsai „kémekeket“

A sombori vádtanács döntése

A sombori törvényszék vádtanácsa szerdán döntött a Huttenberg Károly torzsai földbirtokos és Guttwein István torzsai gyógyszerész ellen emelt kémkedési vád ügyében, akiket Schlarp Antal 21 éves foglalkozás nélküli, lopás miatt többször büntetett fiatalember feljelentésére tartóztattak le. A sombori törvényszék vizsgálóbírája — mint ismeretes — a harmadik gyanúsítottat, ifj. Machner Fülöp földbirtokost már a második napon, a Schlarpal történt szembesítés után azonnal szabadlábra helyezte.

Huttenberg és Guttwein a további fogvatartást elrendelő vizsgálóbírói végzés ellen felfolyamodást nyújtottak be a sombori törvényszék vádtanácsához, amely újabb tanuk kihallgatását és a feljelentő és ugyancsak őrizetben levő Schlarp Antallal való szembesítést rendelte el.

Schlarp a vizsgálóbíró előtt továbbra is fenntartotta azt az állítást, hogy Huttenberg és Guttwein leveleket küldtek vele Magyarországra és ezért nagyobb összegeket fizettek neki. A vizsgálóbíró Schlarpot szembesítette Nikolin Márkó kulai kocsmárosal, aki 1919-től 1922-ig mint csendőr teljesített szolgálatot. Nikolin elmondta, hogy Schlarpot ebben az időben különböző lopások és csalások miatt körözték. Jelics István kulai kereskedő azt a vallomást tette,

hogy 1921-ben, amikor üzleti ügyben Magyarországon járt, Schlarp őt a magyar hatóságoknál mint kémét följelentette, ami miatt egy ideig le is volt tartóztatva.

A vádtanács, miután Schlarp följelentésén kívül semmi terhelő adatot nem

talált Huttenberg és Guttwein ellen, szerdán mindkettőjüknek szabadlábra helyezését rendelte el.

A följelentő Schlarp Antalt továbbra is letartóztatásban tartják és megindult a nyomozás előéletének kiderítése végett.

A zagrebi és beogradi bankok harca a Narodna Bankával

A pénzüzetek nem adnak el devizát

A dinárnak az utóbbi napokban a zürichi tőzsdén bekövetkezett rohamos áremelkedése nem várt viharokat idézett elő a belföldi pénzpiacon. A dinár javulása folytán az idegen értékekben beállott árfolyamesökkenés ugyanis nagyobb veszteséget okozott a pénzüzeteknek, amelyek valutánk 5:10—5:20-as stabilizálásának ideje alatt tekintélyesebb összegű külföldi valutákat és devizákat gyűjtöttek össze. Mivel a bankok nem bíztak a magasabb dinár-kurzus tartóságában és hamarosan újabb áresésre számítottak, a keddi tőzsdénapon már egyáltalán nem bocsátottak devizákat és valutákat áruba. Ez a manőverük sikerült is, amennyiben kedden csak a kereslet árfolyamát jegyezték a zagrebi tőzsdén, kinlát és kérés nélkül. A pénzüzetek legnagyobb vélt sérelmét azonban az képezte, hogy a deviza-harmadot, amelyet a befolyt devizákból a deviza-rendelet értelmében a Narodna Bankának be kell szolgáltatni, a Nemzeti Bank a zürichi paritásnak megfelelően, alacsonyabb árfolyamon akarta átvenni. Emiatt a zagrebi bankok kedden megtámadták a deviza-harmadnak a Narodna Bankához való beszolgáltatását.

A zagrebi pénzüzetek akciójához szerdán csatlakoztak a beogradi bankok is, amelyek szintén visszatartják a külföldi értékeket, a tőzsdén nem adtak devizákat és valutákat, a Narodna Bankával szemben pedig nem tesznek eleget a deviza-harmad beszolgáltatásáról szóló rendeletnek.

Sipok, kolompok és a „vörös zászló“ a cseh parlamentben

Botrányba fult a köztársaságvédelmi javaslat tárgyalása Kihurcolták a kommunista képviselőket — A kommunisták a kinyomatott törvényjavaslatokkal megdobálták a minisztereket — A magyar és német pártok tiltakozása

Prágából jelentik: A parlament szerdai ülésén szerepelt először a plénum előtt a köztársaságvédelmi törvényjavaslat. A koalíciós képviselők csaknem teljes számban jelen voltak, a német és a magyar pártok padjain azonban nem ült egyetlen képviselő sem.

Tomasek elnök rövid megnyitó után bejelenti a köztársaságvédelmi törvényjavaslat napirendre tűzését, mire a kommunisták mántegy adott jelre vad lármában törnek ki. Könyvekkel, irattáskákkal, kihuzott lókokkal ütik a padokat, egyesek sipokat fújnak, mások kolompokat ráznak.

Háromszori hasztalan rendreállítás után az elnök küldöncöt menteszt a lármázó képviselőkhöz azzal az üzenettel, hogy kizárta őket az ülésről. A zaj némileg csillapodik s hallhatókká válnak a kommunisták kiáltásai:

— **Spiclik! Rendőrbotos demokrácia! Így dolgoznak Kramarček!**

A kommunistákat tizenhat teremőr viszi körül és készül a lármázók kivezetésére.

Burján (kommunista) a miniszterelnök felé kiáltja:

— **Szép látványossággal kedveskedik a kormány a tisztelt közönségnek!**

Tomasek elnök negyedégykor újra megnyitja az ülést és bejelenti, hogy azokat a képviselőket, akik a kivetésnek ellene szegültek, tíz

ülésre kizárja a parlamentből, majd felfüggeszti az ülést.

A teremőrök kiszorítják padjából Koutny képviselőt, aki végigterül a padlón. Kezénél-lábánál fogva leemelik és kiviszik. Taussig ellenállást fejt ki és miközben kitéle hurcolják, belekapaszkodik a padokba és a körülötte állókba. Az ellenállás hevében a miniszterek padjai előtt elvágódik a löldön; őt is kiviszik. A többi kommunista képviselő erre eldobta a „Vörös zászlót“ és kivonul a teremből, miközben a törvényjavaslatok nyomtatott példányait a miniszteri padok felé dobálják.

Félnégykor Tomasek elnök újra megnyitja az ülést. A tót néppárt tagjai tülsikeitő kiáltozásba fognak és folytatják, amit a kommunisták abbahagytak. A koalíció tagjai gúnyos tapssal válaszolnak.

Az előadó további beszéde közben a tót néppártiak is kivonulnak, úgy, hogy a helyettes miniszterelnök beszéde alatt a teremben csakis a koalíció van benn.

Az első szónokok ellenzékiek, a kiknek beszédeikhez a magyar és német pártok teljes számban bevonulnak. Valamennyi ellenzéki párt egy-egy szónokkal szerepel. Minden egyes szónok pártja nevében tiltakozó nyilatkozatot tesz. Az utolsó ellenzéki szónok után az egész ellenzék néhány időközben visszatért kommunista kivételével nagy zajjal elhagyja a termet.

A német párt akciója

Gyűlések a Bácskában

Somborból jelentik: A Német Párt a hét folyamán Bogosjevon és Doroszlón gyűlést tartott. A doroszlói gyűlésen Jaise Henrik, a párt jelöltje magyar nyelven a magyar választókhoz beszélt és kijelentette, hogy a német párt képviselői, ha bekerülnek a parlamentbe, a magyar párt delegátusainak is fogják magukat tekinteni és ott a magyarságnak, mint nemzetiségi kisebbségnek az érdekeit is képviselni fogják.

A Német Párt csütörtökön Kupuszindn tartott népgyűlést, melyen Jaise Henrik tartott beszédet. Pénteken, 9-ikén Veprovácon, vasárnap, 11-ikén Somborban lesz gyűlés. Ez utóbbi kerületi gyűlésen dr. Krafft István és Jaise Henrik fognak beszélni.

Bajmokon, Rigyczán, Stanisacson, Korudon és Bezdánban nem engedélyezték a németek gyűléseit, azzal az indoklással, hogy ezekben a határmenti községekben a gyűlések megtartásához a katonai parancsnokság engedélye is szükséges.

Veszélyben a tanítás a suboticaai iskolákban

Elfogyott a város fakészlete

A suboticaai városi középületek fűtése az idei télen eddig minden fennakadás nélkül folyt. A városnak a Commercias részvénytársaságtól vásárolt fakészlete eddig elegendő volt egy a városházának, valamint a suboticaai iskoláknak a fűtésére, azonban a hosszú tél most azzal a veszedelemmel fenyeget, hogy a suboticaai iskolák fűtőanyag nélkül maradnak.

A város olyan fakészletet szerzett be, amennyit normális télen a fűtéshez elegendőnek tartottak, ez a készlet azonban néhány nap előtt teljesen kifogyott. A városi tanács 85 vagont a külterületi iskolák, 59 vagont pedig a belterületi iskolák részére adott.

A teljes fakészlet kifogytával a város most az utonnan kitermelt fát szállítja néhány nap óta a városi raktárakba és minden igyekezettel azon van a tanács, hogy azokat az iskolákat, melyeknek fűtőanyaga elfogyott, minél gyorsabban fával lássa el. Ez az igyekezet azonban aligha fog már célt érni, mert ha a hideg időjárás tartós marad, úgy a mostani jelek szerint több suboticaai iskola kénytelen lesz beszüntetni a tanítást, mert a tanulók egészségét nem lehet kockára tenni a fűtetlen tanteremben való tanítással.

A város faellátásával kapcsolatban különben egyre erősbödik a suboticaai tanítók elkeseredése is, mert a tanítók más évektől eltérőleg az idén nem kapták meg a járandóságukat. A tanítók fa-illetményeinek elmaradását a városi tanács azzal magyarázza, hogy erre a célra nem vették el a városi költségvetésbe a szükséges összeget. Eddig csak a legnagyobb nehézségekkel sikerült az elkeseredett tanítók akcióját lecserezni. A város fakészletének elfogytával most már semmiesetre se lehet a tanítók fa-illetményét kiutalni, a tanítók fa nélkül maradnak, mert a városnak a legnagyobb erőfeszítésbe fog kerülni már maga az is, hogy a tél hátralévő idejére az iskolákat fával ellássa.

Adóháboru

az államkincstár és Subotica között
Pletikoszits főispán Beogradban keres
megoldást

A subotici városi tanács ismert határozata, amely szerint a tíz százalékos állami adórészesedését levonja az állami adók összegéből, mindinkább kiélesedő harcot idéz elő az állam és a város között. Azt már kedden reggel megirtuk, hogy a város szigorú átiratot kapott a novisadi tartományi pénzügyigazgatóságtól arra nézve, hogy a már két hónapja letétbe helyezett állami adókat huszonnégy órán belül szolgáltatassa be a pénzügyigazgatóságnak minden levonás nélkül.

A városi tanács szerdai ülésén foglalkozott ezzel az átirattal, azonban úgy határozott, hogy Pletikoszits András dr. főispán-polgármesternek Beogradból való visszaérkezéseiig nem dönt az arra adandó válasz tekintetében. Ugyanis Pletikoszits főispán most Beogradban a pénzügyminiszteriumban interveniál az adólevonások ügyében és meggyőzést igyekszik teremteni ebben a kérdésben, aképpen, hogy a pénzügyminiszterium ismerje el a levonások jogosságát és utasítsa a pénzügyigazgatóságot, hogy az adórészesedés levonása után fennmaradó összeget fogadja el a várostól.

Ehhez a megoldáshoz a pénzügyi kormány aligha fog hozzájárulni. Pletikoszits főispán hazaérkezése után a tanács újból foglalkozni fog a kérdéssel. A tanács azon az állásponton van, hogy most már végig kell folytatni az adórészesedésért folyó harcot és a tanácsnak semmiesetre sem szabad megváltoztatni az álláspontját.

Cáfolják

Protics és Pasics közeledését

A beogradi »Vreme« alapján megírta a »Bácsme gyei Napló«, hogy Becskereken a Mihajloviics-csoport és a Protics-párt tárgyalásokat kezd a radikálispárttal a választási együttműködés ügyében. A becskereki Protics-párt vezetősége kijelentette munkatársainknak, hogy a »Vreme« híre minden alapot nélkülöz, a Protics-párt nem kezd semmiféle tárgyalásokat a radikálisokkal. A »Banatski Glasnik« legújabb számában azt írja, hogy Nincsiics Momcsillo külügyminiszter megkérte Mihajloviics dr.-t, hogy álljon el minden agitációtól és csoportjával támogassa a hivatalos radikális listát.

A tavankuti földek parcellázása

Uj tanyasor létesül Merges mellett

A subotici városi főmérnöki hivatal befejezte az eladásra kerülő tavankuti földek parcellázását. A parcellázás elkészülte után most már rövidesen, még március folyamán árverésre kerülnek a tavankuti földek, amelynek árverési feltételeit is elkészítette most a tanács.

Százötven parcella kerül elárverezésre, amelyeknek legtöbbször egy lénc nagysága. Egy-egy ilyen parcella kikiáltási ára 10.000 korona lesz, remélik azonban, hogy ennek a háromszorosát is el fogja érni, mert a földek iránt rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg a tavankuti földművesek között. Csak teljesen földnélküliek vehetnek részt az árverésen és egy család csak egy parcellát vehet.

A parcellák új tulajdonosait a város kötelezi arra, hogy három éven belül lakóházat is építsenek minden parcellára, mert ennek a feltételnek nem teljesítése esetén a föld a három év elteltével minden ellenérték nélkül visszaszáll a városra. Így egészen új tanyasor épül a tavankuti határban Merges mellett, az eddigi városi legelők helyén. Az építkezés minden parcellán bizonyára rövid

időn belül be fog fejeződni, mert a földigénylők azért veszik meg a telkeket, hogy házhöz jussanak.

A földek eladásának feltételei ellen eddig az a kifogás merült föl, hogy a parcellák megszabott méretei nagyon kicsinyek, mert tekintettel arra, hogy lakóházat kell a parcellákon építeni, a gazdasági épületek is helyet foglalnak el, kevés terület jut majd megművelésre. A városi tanácsnak azonban az a tapasztalata, hogy a Subotica-környék-

beli földművesek a nagyobb birtokot is néhány év alatt fölaprózzák a család tagjai között és az új parcellák tulajdonosainak nem ezek a földek fogják az egyedüli megélhetést nyújtani. Eppen ezért nem is változtatja meg a város a feltételeket.

A városi tanács reméli, hogy a földek eladásából olyan tekintélyes összeg fog befolyjni, ami teljesen elegendő lesz a városi takarékpénztár alaptőkéje számára.

A pénzügyminiszter programja

Sztojadinoviics pénzügyminiszter Novisadon — „Nem csak a bankoknak vagyok pénzügyminisztere“ — A dinár javulásáról, a termelés fokozásáról és a kereskedők panaszairól

Sztojadinoviics pénzügyminiszter Miletics Szlavko egészségügyi miniszter képviselőjében szerdán délután hat órakor Novisadra érkezett. Az állomáson a főispán és polgármester fogadták, akiknek kíséretében a városházára ment, ahol a bácskai kereskedelmi testületek és intézetek képviselői fogadták. A subotici Lloyd küldöttségét Jakobcsics Imre és Beslics Antal vezették. A közgyűlés termét zsufolásig töltötte meg a hallgatóság és nagy figyelemmel hallgatta meg a pénzügyminiszter beszédét.

— Csak átutazóban vagyok itt — mondotta Sztojadinoviics — de ezt az alkalmat is föl akarom arra használni, hogy meghallgassam a vajdasági kereskedők kívánságait és panaszait, melyeket működéseimben fel akarok használni. Mindenekelőtt azt hangsúlyozom, hogy az ország valamennyi gazdasági tényezőjét egységes munkára akarom bírni, mert csak így tudjuk az ország komoly érdekeit szolgálni.

— Amikor hivatalba léptem, a dinár esett. Jöttek a kereskedők és panaszkodtak, hogy nem tudják külföldi adósságaikat kifizetni s tönkre mennek, ha nem állítom meg a dinár áresését. Most hogy a dinár emelkedik, a kereskedők jönnek panasszal, hogy nem tudják az árukat eladni s nem tudják kifizetni belső adósságaikat. Mindenkinek nem lehet kielégíteni a kívánságát. *En nem csak a bankoknak, hanem a kereskedőknek, iparosoknak és gazdáknak is pénzügyminisztere akarok lenni.*

— Programom első feltétele az, hogy a legvégső határig kell fokozni az ország termelőképességét. Gazdag ország vagyunk, de nem tudjuk természeti kincseinket kihasználni s agrárfölöslegeinket a leggazdaságosabban felhasználni.

Az előbbi kormányok pénzügyi politikája azonban a kivített lehetetlené tette. Szociálpolitikai minisztériumot szerveztek, amelynek az volt a feladata, hogy az országban az életet olcsóbbá tegye. A kivített megtiltották és azt hitték, hogy ezzel már minden olcsóbb lesz. Az első évben tényleg lement az élelmiszerek ára, a gazda hizlalt sertést, a mit olcsón kellett eladnia, mert nem tudta kivinni az országból. Azt hitték, hogy ezzel a szociálpolitika követelményeinek már eleget tettek. A második évben azonban a gazdák már kevesebbet, a harmadikban pedig még kevesebbet hizlaltak, úgy, hogy az árak ennek következtében emelkedtek. Ugyanígy csinálták Oroszországban is, ahol a fölöslegget elektriválták, aminek következtében a gazdák nem termeltek és bekövetkezett a nagy éhínség. *Emetni kell tehát a termelést és lehetővé tenni a kivitt, mert a dinár értéke csak így emelhető.*

Előzőm a pénzügyminiszteri székben a dinár árfolyamának javítására tizenkét millió dollárt és huszonnégy millió aranykoronát fordított.

A dinár tényleg emelkedett, de amikor a pénz elfogyott, annál nagyobb zuhanás következett be. En ennek

végét vettem, mert láttam, hogy a mesterséges valutajavítással csak pillanatnyi sikerek érhetők el.

Az én nézetem az, hogy

a dinárt mesterségesen nem lehet javítani.

Vigyázok arra, hogy megőrizsem a dinár-valuta reális értékét és éppen ezért a Narodna Bankától nem veszek föl több kölcsönt. A bankjegyinflációt ezzel megállítottam.

A pénzügyi világban észlelhető bizonytalanságnak nagyrészt az az oka, hogy senki sem tudja, milyen viszonyban van a kormány a Narodna Bankával, mert a bank által kiadott heti jelentések erről nem számolnak be.

A bank mérlegében az utóbbi időben állandó tételként szerepel négy és fél milliárd dinár államadósság, öt milliárd dinár bankjegytorgalom mellett. Ha ez így van, úgy a Narodna Bank által kibocsátott bankjegyek valójában államjegyeknek tekinthetők, miután azoknak legnagyobb része az állam számára lett kibocsátva. Ez azonban nem áll. A négy és fél milliárd államadósságnak egy részét az az 1200 millió dinár képezi, amelyért az Osztrák-Magyar Bank bankjegyeit kicseréltük. Ez nemzeti adósság, amely az államot megalakulása óta terheli. Különbösen is ez összeg ellenében jögnünk van részt követelni az Osztrák-Magyar Bank vagyonából, a miből 24 millió aranykoronát már megkaptunk, 15 milliót pedig még ebben a hónapban megkapunk. Ezenkívül a kormány a Narodna Bankának háromszáz millió frankot adott át, aminek ellenében 1800 millió dinárt vett fel. Ez sem államadósság, mert ennek ellenértékét kifizettük a banknak. Ha ezt a két tételt levonjuk, akkor csak másfél milliárd dinár adóssága marad az államnak a Narodna Bankánál.

Politikám második tétele

a bevételek növekedése.

Az állam bevételei eddig a következő módon emelkedtek:

	Hitelek	Fogyasztási adók	Vámok
	Millió dinár		
1919. évben	18	19	101
1920. "	82	94	472
1921. "	218	397	1187
1922. "	425	482	1200

A vámonknál az utolsó két évben az erőszakos devizapolitika miatt nem következett be emelkedés. Az összes állami bevételek az állam fennállása óta sokkal nagyobb mértékben emelkedtek, mint amennyire a valuta esett. A legközelebbi feladatunk az lesz, hogy az egyenes állami adóbevételeket is növelhessük.

A kiadásoknál takarékoskodni akarunk, mert a kiadásoknak nem szabad növekedni új bevételek nélkül. Ezt az álláspontot kellett képviselnem a tisztviselőkérdés rendezésénél is. A tisztviselőknak csak akkor adhattam volna meg a tizenharmadik havi fizetést, ha

háromszázmillió dinár új bankjegyet nyomtatok. Ez azonban maga után vonta volna a dinár nagyobb esését, úgy, hogy a fizetési pótlék nem használt volna a tisztviselőknél sem.

Ezután még az államadósságokról beszélt a pénzügyminiszter, végül pedig kijelentette, hogy nagyon optimista és bizik abban, hogy a dinár javulni fog.

A pénzügyminiszter előadását az egész közönség nagy tetszéssel fogadta.

A kereskedők panasza

A miniszter előadása után a kereskedők közül többen terjesztették elő kérelmüket és panaszukat. Miltosavljevics Koszta az iparkamara elnöke kérte, hogy a kormány rendezze a külföldi adósságokat.

Balics, a tőzsde alelnöke, a kereskedelem nehézségeiről beszélt és kérte a pénzkicserélésnél levont 20 % ok kifizetését.

Kobal dr. azt kérte, hogy a vajdasági városok közt az adóztatás tekintetében fennálló különbségeket szüntesse meg a miniszter.

Jovanoviics Miladin az iparosok sérelmeit panaszolta el.

Szlepceviics Zsarkó bankigazgató a bankjegyinfláció megszüntetését kérte.

Vujoseviics vámpeditőr a vámviszonyokról beszélt és kijelentette, hogy a vajdasági vámhivatalok nem egyformán vetik ki a vámokat.

Sztojadinoviics pénzügyminiszter megnyugtatta a kereskedőket, hogy a sérelmeket orvosolni igyekszik és a parlament összeülése után azonnal törvényileg fogja szabályozni ezt a kérdést, hogy a Vajdaságban se fordulhassanak elő ilyen visszasságok a vámok kivetése körül.

Végül Stetanoviics Zsarko polgármester köszönte meg a pénzügyminiszter előadását, amit a kereskedők feszült figyelemmel hallgattak.

Szerdán este radikális pártvacsera volt, csütörtök reggel pedig Sztojadinoviics pénzügyminiszter, Miletics Szlavko közlekedésügyi miniszter és több radikális politikus Palánkára megy, ahol nagy radikális gyűlés lesz. Este a kereskedők testületének helyiségében bankett lesz a miniszterek tiszteletére.

Pechán József

emlékünnepe Szivácon

Szivácról írják: Pechán József, a kitűnő bácskai származású festőművész halálának egyéves évfordulója alkalmával Szivácon emlékünnepeket rendeztek, amelynek keretében Szenteleky Kornél, a Bácsme gyei Napló munkatársa méltatta az elhalt nagytehetségű festőművész érdemeit, felolvasásában rámutatott Pechán József nemes művésztörékveire s arra a tragikus küzdelemre, amelyet az elismerésért folytatott hosszú éveken keresztül, miglen végül is csaknem névtelenül hantolták el egy esztendővel ezelőtt. Szenteleky biztos kézzel, a megértés és az instuáció eszközeivel rajzolta meg a művész portréját, egyuttal színesen, lendületesen megfestette hozzá — dekoratív háttérnek — azt a sorsot, amely életén és halálán beteljesedett. A felolvasást nagyszámu közönség hallgatta végig, amely Szenteleky finom tónusu előadását megértéssel fogadta és az előadót lelkesen megéljenezte.

HIREK

•••

— **Pasics Becskereken.** Becskerekről jelentik: Az a küldöttség, amely Beogradba ment, hogy Pasics miniszterelnököt meghívja Becskerekre, visszaérkezett és beszámolt utja eredményéről. A küldöttség bejelentette, hogy Pasics miniszterelnök március 15-én több radikális miniszter kíséretében meglátogatta Becskereket. Ez ügyben a becskereki radikálispart csütörtökön ülést tartott, amelyen a miniszterelnök fogadtatásának előkészületeit beszélték meg.

— **A szociálpolitikai miniszter visszatért Beogradba.** Beogradból jelentik: Csütörtök délután Pesics Hinko szociálpolitikai miniszter visszatért Beogradba.

— **Az igazságügyminiszter agitációs uton.** Beogradból jelentik: Markovics Lázár igazságügyminiszter agitációs utra ment. Szabadsága alatt a kereskedelemügyi miniszter helyettesíti.

— **A diplomáciai tisztviselők előléptetése.** Beogradból jelentik: A külügyminisztériumban csütörtökön írták alá azt az ukázt, amely a diplomáciai tisztviselők előléptetéséről szól. Az előléptetésekkel egyidejűleg a követségeken a titkárok új beosztást nyernek.

— **Tanári kinevezések.** Beogradból jelentik: A közoktatásügyi minisztérium Adamov Rade vezétt bölcsésztanhallgatót a *srbohrani*, Sevald Ferenc ideiglenes szaktanárt a *sombori* gimnáziumba tanárnak nevezte ki. *Matkovics* Nikola nyugalmazott tornatanárt *Subotićra* nevezte ki tornatanárnak.

— **A jugoszláv-magyar határmezéllapítás.** Beogradból jelentik: A jugoszláv-magyar határmezéllapító bizottság munkáját rövidesen újból megkezdi. Előreláthatólag négy hónap alatt teljesen elkészül munkájával.

— **A déli-vasut konferenciája.** Rómából jelentik: A déli-vasuti konferencia kedvező mederben tovább folyik. Március 25-ig végleges megegyezés várható.

— **Radikálispart nagygyűlés Somborban.** Somborból jelentik: A radikálispart Somborban március 13-án, kedden nagygyűlést tart, amelyen Trifkovic Marko törvényelőkészítő miniszter és Miletics Szlavko közegészségügyi miniszter is részt vesz.

— **Tiltakozás a sentai cím tábla rombolások ellen.** Sentáról jelentik: A sentai ügyvédek csütörtökön délután ülést tartanak, amelyen állást fognak foglalni a cím táblák összerombolása ellen, amit az ügyvédek sérelmének is tekintenek.

— **A becskereki nyugdíjas vasutasok gyűlése.** Becskerekről jelentik: A nyugdíjas vasutasok vasárnap délelőtt gyűlést tartanak, amelyen megalakítják az Országos Nyugdíj-egyesület helyi csoportját.

— **Feljelentés egy népgyűlési beszéd miatt.** Somborból jelentik: Krafft Antal, a Német Párt elnöke feljelentést tett a bunyevác-sokác párt apatini jelöltje, Pálcs ellen, aki a február 25-iki apatini népgyűlésen azzal vádoolta meg Krafftot, hogy a radikálispart megfizette és ezért a német párt paktumot kötött a radikálisokkal.

— **Árvíz egy bánáti községben.** Becskerekről jelentik: Becskerekekkel szomszédos Béga községben a talajvíz egy egész utcasort elöntött. A vízszabályozási bizottság intézkedett, hogy a talajvizet levezzessék.

— **Senta választási kerületeinek beosztása.** Sentáról jelentik, hogy oda szerdán megérkezett a választási elnökök kinevezése, egyben pedig kijelölték a három választási kerület szavazóhelyét is. Választási elnökké dr. Gyurgyevics Vojislav ügyvédet, dr. Pecarszki Brankó ügyvédet és Basics Millivoj nyugalmazott beogradi tanárt nevezték ki. A választás helyei: I. kerület: központi népiskola, II. kerület: Eugen szálló, III. kerület: Szerb iskola.

— **Reöck Iván meghalt.** Szerdán délután hat órakor horgosi birtokán meghalt Reöck Iván volt magyar országgyűlési képviselő. Tüdőgyulladás okozta szívbénulás vetett véget munkás életének 68 éves korában. Reöck Iván életrajzi adatai egy szakadatlan munkában eltöltött élet stációi. Középiskolai tanulmányai elvégzése után a mérnöki oklevelet szerezte meg s korán lépett államszolgálatba. Tudása, tehetsége, szorgalma gyorsan vitték előre. Aránylag fiatalon lett a szegedi folyam-mérnöki hivatal vezetője s műszaki tanácsos.

A politikával csak élte derekán kezdett foglalkozni. Amikor Kelemen Béla dr.-t, aki sógora volt, a koalíciós kormány kinevezte Szegedre főispánnak, a megüresedő dorozsmai kerület őt küldte a képviselőházba. Ekkor a függetlenségi és 48-as párthoz tartozott s különösen vizügyi kérdésekben végzett hasznos munkát. Később a szegedi ármentesítő társulat választotta meg igazgató főmérnökének s ebben a hivatásban rendkívül hasznos munkát fejtett ki. A nagy összeomlás után is folytatta szakadatlan munkáját s amikor 1920-ban a nemzetgyűlés összeült, kiscsardapárti programmal a mindszeri kerület küldte a nemzetgyűlésbe. Az eredmények súlyos alternatíva elé állították, horgosi földjének s a horgosi népnek szeretete végül is idehívták. Sokat fáradott, sokat vergődött, sokat küzdött, míg most elért a halál pihenőjébe. Haláltusáját gyermekei jelenléte enyhítette, akiknek fájdalmában őszinte gyásszal osztozik Horgos magyar népe.

— **Árverés a suboticei vámhivatalban.** A suboticei vámhivatalban március 10-én, szombaton délelőtt 9 órakor árverés lesz, amelyen a vámraktárból ki nem váltott különböző árucikkek kerülnek eladásra.

— **Demokrata-gyűlés Sentán.** A demokratapárt Davidovics-frakciója vasárnap délelőtt 10 órakor népgyűlést tart Sentán az Eugen-szállóban. A gyűlésen Dimitrijevic Dragutin dr. suboticei ügyvéd fog beszélni.

— **A vrsaci szerb nőegylet estélye.** A vrsaci szerb nőegylet március 4-én kiválóan sikerült estélyt rendezett a szerb kaszinóban. A matiné műsorában dr. Evetovics Matija, Nedeljkovic Zlata, Nikosinovic Gvozdana, Rakisevics Nada, Koszirovics Anka, Tokics Jelka, Gyurics Tena és Tomics Milena aratott nagy sikert. A műsort táncmulatság követte.

— **A lengyel-litván konfliktus.** Varsóból jelentik: A lengyel-litván viszály tovább tart. A Népszövetség határozatával ellentétben a litvánok tovább folytatják a semleges zóna megszállását. A tárgyalások a lengyel és litván delegátusok között megszakadtak. A lengyel kormány elrendelte több tartalékos évfolyam behívását. A bevonulások után Lengyelország hadserege 710.000 főre emelkedik.

— **Az S. H. S. királyság ragaszkodik a rapallói szerződés szigorú végrehajtásához.** Susakról jelentik: A paritásos bizottság jugoszláv tagjai szerdán Susakra érkeztek és a hatóságokkal tárgyalásokat kezdtek Fiumében a jugoszláv állampolgárokkal szemben elkövetett atrocitások ügyében. A bizottság tagjai megvannak győződve, hogy a támadások provokatív jellegűek. Dr. Ribarzs, a jugoszláv delegáció vezetője kijelentette, hogy Jugoszlávia a Priccsina folyó deltája és a Baross-kikötő kérdésében ragaszkodik a Sforza-vonalhoz és követeli a rapallói szerződés szigorú végrehajtását.

— **Az újságírók bohémestje a szezon legsikerültebb mulatságának ígérkezik.** A március 10-én este 9 órakor a Városi Kávéházban megtartandó zártkörű estély meghívót ma küldi szét a rendezőség. A kazsinó tagjai részére a kazsinó vezetőségénél vehetők át a meghívók, azok pedig, akik tévedésből nem kapnának meghívót és arra igényt tartanak, forduljanak bármely suboticei lap szerkesztőségéhez akár személyesen, akár telefon utján.

— **A Székely-Kálmán-Kósa hangverseny szereplői szerdán megérkeztek már és így március 12-én este fél 9 órai kezdettel a városi színházban megtartandó hangversenyük biztosítva van. Székely Ilonának és Kálmán Oszkárnak, a budapesti Operaház kiváló művészeinek tehetségét már nem kell méltányolni, mert jól ismeri nevüket az itteni közönség is. A kiváló énekeseket Kósa György, a zseniális fiatal zongoraművész fogja kísélni, aki mint zeneszerző is kitünő névre tett már szert. A suboticei közönségnek is alkalma lesz Kósa szerzeményeit megismerni, mert ezek közül is többet elő fog adni. A kiváló magyar művészek hangversenyére a jegyek a Deniko-trafikban és a Mamuzsics-könyvkereskedésben kaphatók.**

— **Kultürest Adán.** Az adai izr. nőegylet szombaton színelőadással egybekötött estélyt rendezett. Bibliai tárgyú előképeket adtak elő nagy színpadon, fényes kivilágítással. A műkedvelő gárdából különösen kiténtek tehetséges játékkukkal Grünwald Sándorné, Müller Annuska, Spitzer Margitka, Adler Irénke, Müller Lola, Spiegel Béla, Mannheim Dénes, Weisz Ilonka, Kulinyi Mancsi, Wolf Bora, Fantó Imre, Schlesinger Mátyás, Müller Illés, Fränkel Ignác, Deutsch Ferenc, Weisz László és Schwarc László, akik mindegyikük hozzájárultak az est sikeréhez. A rendezés Schlesinger Manó és Grünwald Sándor érdeme.

— **Általános sztrájk készül Berlinben.** Bécsből jelentik: Berlinben hosszabb idő óta állandó a surlódás a munkások és az alkalmazottak szervezetei és a munkaadók között. A munkások és alkalmazottak béremelést követelnek, amit a munkaadók visszautasítanak. Ha az utolsó órában nem sikerül a megegyezést létrehozni, úgy egy-két napon belül háromszázezer munkás és alkalmazott lép sztrájkba Berlinben.

— **Svardström Valborg hangversenye.** Svardström Valborg, a nagynevű svéd operaénekesnő, akit az egész világon egyformán ünnepelek, csütörtökön, március 8-án este tartja meg suboticei hangversenyét a városi színházban fél 9 órai kezdettel. A hangverseny kezdete után az ajtók zárva lesznek és a később érkezők csak az egyes számok után juthatnak a terembe. Az előadás előtt a pénztárnál diákjegyeket is kiadnak 5 dinár 50 paras árért. A hangverseny iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg.

— **Postaforgalom Susakkal.** Susakkal, amelyet az SHS. királyság birtokba vett, a posta-, telefon- és táviratforgalom megnyílt. Megnyílt a postaforgalom a Susak melletti Szent-Anna községben is.

— **Kettős halálos ítélet Beogradban.** Beogradból jelentik: Még a múlt évben történt, hogy *Stevanovic* Stanka beogradi kocsis *Veta* nevű szeretőjével együtt 28 késszúrással meggyilkolta feleségét. A törvényszék annak idején *Stevanovic*-t halálra, szeretőjét 20 évi fegyházra ítélte. Az ügy most került a felelőbírói bíróság elé, amely az elsőbírói ítéletét megváltoztatta és *Vetát is halálra ítélte*, miután az elsőbírói bíróság által figyelembe vett enyhítő körülményeket nem találta elég súlyosoknak.

— **Eljegyzés.** Rosenfeld Rezső Subotica, Flesch Rózsi Baranyavár, jegyesek. (Mindén külön értesítés helyett.)

— **Tarpa-Bajmokon.** A magyarországi Tarpán tudvalevőleg úgy akadályozták meg Nagy Ernő megválasztását, hogy a választási elnök és az összes funkcionáriusok az utolsó percben lemondtak. Ezt a módszert most megtanulták Bajmokon is, ahol a zsidó hitközségi választásokat akadályozták meg hasonló módon. A bajmoki zsidó hitközség képviselőtestületének mandátuma a múlt év decemberében lejárt. A hitközség vezetősége ennek ellenére nem akart választani, az ellenzék tehát a hatósághoz fordult, amely el is rendelte a választást. A választási elnök a tisztújítóközgyűlés napján azonban lemondott, a több választási funkcionárius pedig sztrájkba lépett. Az ellenzék erre korelnököt választott s annak vezetésével tartotta meg a hatóságilag elrendelt tisztújító közgyűlést, amely elnökül Robicsk Ferencet választotta meg. A régi vezetőség a választást megfélebbezi.

— **Halálozás.** Herresbacher Józsefné Szajánban rövid szenvedés után elhunyt. A jótékonyágáért széles körben ismert uriaszony temetése rendkívül nagy részvét mellett március 3-án volt. Az elhunytban Herresbacher József iskolaigazgató nejét, Herresbacher Dénes szajáni római katolikus esperes pedig édesanyját gyászolja.

— **Öngyilkos lett, mert bolseviknek tartották.** Beogradból jelentik: A Marinkovic nevű kis szállóiban öngyilkossági kísérletet követett el *Uszpeski* Dimitrije orosz menekült. A szálló személyzete azonban idejekorán észrevette és elköltötték a balkezén átvágott ereit. Kihallgatásakor előadta, hogy a vonaton utaztában több orosz utitársa azzal gyanúsította meg, hogy bolsevikügynök és feljelentéssel fenyegették. A különben is ideges ember félelmében lett öngyilkos.

— **Kocsmai verekedés.** Becskerekről jelentik: Csovát András lukácsfalvai földműves a kocsmában összeverekedett Szabó József lukácsfalvai gazdával. A verekedés közben Szabó késsel összeszurkálta Csovát Andrást, akit súlyos sebekkel a becskereki kórházba vittek.

Szappan és piperecikkek olcsón Suga Béliánál Subotica, Karadjordjev trg 8.

— **Gyakorlatozás közben meghalt egy katona.** Sentáról jelentik: Andre Ilija Kosztics gyalogos katona a gyakorlótérén kiképzés közben hirtelen összeesett és kórházba való szállítása közben meghalt. A boncolás során megállapították, hogy halálát agyhártyagyulladás okozta.

— **Bírók háza.** Sentáról jelentik: A sentai járásbírósnál állandó a bíróhiány. A már kinevezett bírák sem foglalkoznak az állásukkal, mert nem kapnak lakást. Most a sentai kereskedők és ügyvédek elhatározták, hogy házat vesznek, hogy a bírák részére megfelelő lakásokat tudjanak nyújtani. A terv keretében már megindult a mozgalom és a ház megvételéhez szükséges tőkét — 180.000 koronát — felelő részben a kereskedők, felerészben az ügyvédek adják.

A Typographia Sport Club footballszakosztálya csütörtökön este 6 órakor ülést tart a Narod-kávéházban.

— A suboticei radikálisok pártvacsorája. A suboticei radikális párt szerdán este a Nemzeti szálloda külön termében pártvacsorát rendezett, amelyen mintegy négyszázán vettek részt, nemzetiségi különbség nélkül. Jelen volt *Pletikoszits* András főispán-polgármester, *Pavlovics* István törvényszéki elnök, *Radonics* Jován dr., *Manojlovics* Vladisláv dr. közjegyző, *Manojlovics* Jócó dr., *Nedeljkovics* Milorád dr., *Jurics* Márkó, a párt jelöltje, *Marusics* Koszta, az államügyészség vezetője, *Popovics* György tanügyi inspektor és még számosan a társadalmi élet vezetői közül. Küldöttségileg voltak képviselve a topolai, sentai, kanizsai, moli, marionosi és hajmoki pártvezetők. A kitünően sikerült pártvacsorán az első felköszöntőt *Pletikoszits* András főispán mondotta a királyra, amelyet állva hallgattak meg. Utána beszéltek *Nedeljkovics* Milorád dr., *Klein* Adolf dr., *Radonics* Jován dr., *Manojlovics* Vladisláv dr. és többen. A vacsora a legkellemesebb hangulatban a késő éjjeli órákban ért véget.

— **Emléksorok Gusztiról.** (Levél a szerkesztőhöz.) A «Bácsme gyei Napló» hétfői számában megakadt a szemem egy gyászjelentésen, amely az obligát fekete keretben arról számolt be, hogy Nemes Gusztáv hosszú szenvedés után elhunyt. Első pillanatban nem tudtam, hogy kit gyászolnak a szomorú sorok. Hiszen annyian vannak Nemes Gusztávok, akik megszűltek, élnek és meghalnak anélkül, hogy más emlékezés maradna utánuk, mint egy napig a fekete betűk, hátul a nyíltterovóban, a melyért nem vállal felelősséget a szerkesztő. Aztán észrevettem, hogy Nemes Gusztáv aláírása alatt Gusztí fekszik sápadt halotti maszkban, Gusztí a Városi kávéház reggeli számlója, a «lelküismeretes alkalmazott» és bizonyára «hű férj» is és «gondos apa», akiről eddig nem tudtam, hogy Nemes, azt se tudtam, hogy Gusztáv, mert nekem eddig csak Gusztí volt. Nem is gondoltam

rá két hosszú esztendőn keresztül, mióta más kávéházban más Gusztí, Janik és Bélák szolgálják fel tejjelágos kapucineremet és most mikor hirtelen a haláláról értesülök egy érzem, hogy bocsánatot kell kérnem az élő Gusztí, amiért egyszer sem jutott az eszembe. A halott az más. A halottra szeretettel és melegen gondolok, mint egy cököl-tözött jó barát. Szeretném csapra verni a szívemet, hogy elmondhassak minden szepet Gusztiról. Látni komolykodó rokonszenves arcát, amint fontoskodva ad vissza a tíz dinárosból és a törzsvendéget megillető tisztelettel érdeklődik egészségi állapotom felől. Mert Gusztí valóban az volt, aminek az udvarias gyászjelentés nevezi «lelküismeretes alkalmazott» és «igaz barát». Magánfajta embernek, aki nem részesül a sokszor nyugós, de éltető családi szeretetben, többet jelentenek a Gusztí az egyszerű reggeli számlójánál. Barátot jelentenek. Embert. Az elhunyt Gusztí is barátot jelentett nekem és sirliantfára megilletődéssel küldöm ezt a pár szál szerény virágot. Budapest, 1923. március 7. *Stella Adorján.*

— **Optálók érkeztek Novisadra.** Novisadi jelentés szerint oda szerdán Magyarországról 50 optált család érkezett. Az optáltakat *Szlepcevic* főispán, *Stefanovics* polgármester, *Gyorgyevics* főkapitány és *Iriney* püspök fogadták. Az optáltakat, addig, míg Délserbiában házaik felépülnek, ideiglenesen Novisadon helyezik el.

— **Bozsídarevics ezredes bűnpöre.** Beogradból jelentik: Szombaton kezdő tárgyalni a haditörvényszék Bozsídarevics Vászta ezredes bűnpörét, aki 1919-ben Franciaországból a hadügyminisztérium engedélye nélkül katonai vagonokban árut szállított egy beogradi kereskedőnek. Az ezredes tagadja a terhére rótt bűncselekményt, ellene szól azonban néhány okmány, köztük az, amely a francia hadügyminisztériummal az ügyben való tárgyalásait bizonyítja.

— **A baranyai menekültek gyűlése Pélmonostoron.** A baranyai menekültek pélmonostori gazdasági szervezete március 11-én délelőtt 9 órakor a Dorner-féle vendéglőben közgyűlést tart.

— **Házak veszedelme Topolán.** Topolán mostanában valami különös járvány lépett fel, amelynek egyformán esnek áldozatul a régi rozszant házak és az újonnan emelt épületek. A napokban például összeomlott *Biszkó* János első köri lakos újonnan épült lakóháza, a melynek katasztrófáját a hóolvadás és az esőzés okozta. Ugyancsak összeomlott özv. *Kann* Gyuláné második köri lakóháza is. A házak lakói most hajléktalanok. Azonkívül Topolán több háznak a falai dőltek be és még több házat fenyeget a beomlás veszedelme, ha kellő időben nem alkalmaznak megfelelő óvintézkedést.

Fogorvosok, kik saját laboratóriummal nem rendelkeznek, kérik az áriegyzéket Reinitz i Berger zubarotechnikai laboratóriójához I. Desatičina utca 11.

Amerikai Irodabutor, nagy raktár, Krausz Edénél, Novisad.

Utlevélet 30 dinárért 24 óra alatt vizu. mozzuk. Szmatana, Pašičeva, ulica. Telefon 131, Habara utazási iroda.

Slezák Leo április 9-én suboticei koncertjével kezd meg a vajdasági koncert-turnéját. Subotican egy estét rendez, amelynek műsora a következő: *Mozart* Tamás áriája a Varázsiuvólából; *Schubert*-dalok, *Karl Loewe*, *Tom der Reiner*; *Straus*, *Allerseelen*, *Traum durch die Dämmerung*, *Heinliche Aufzorderung*; *Verdi*, részlet «Aida»-ból; *Puccini*, részlet a *Parasztszületés*-ből és *Toscából*. A hangverseny pontos helyét a napilapok és plakátok útján közölni fogja még a rendezőség.

Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője nem beteg részére rendel délelőtt 7-9-ig, délután 2-től fél 4-ig és 5-7-ig. Lakás: *Cyrril-metoda*-tér 5. I. emelet, Voj.

— **Bőr- és nemibetegnek Somborban** rendel *dr. Koralek* lakásán (*Weidinger-palota* I. emelet) délelőtt 8-10 és délután 2-4 között. *Salvarsan-oltások* vérbaajosoknak.

TÖZSDE

Novisadi terménytőzsde, március 7. Enyhe irányzat mellett 70 vagon áru került eladásra. Bácskai tengeri promt áru fél kasszával 237-237,50 dinár, áprilisi szállításra duplikát kasszával 260-262,50 dinár, bánáti tengeri 260 dinár, bácskai teljes kasszával 235 dinár, áprilisi májusi szállításra teljes kasszával 237,50 dinár, májusi szállításra negyed kasszával 267,50 dinár. Liszt 0 gg. 675 dinár, liszt 9. 650 dinár. Zab suboticei paritás 285 dinár, korpa 160 dinár, bab fehér 440 dinár, bab tarka 425 dinár.

Beogradi tőzsde, március 7. Zárlat: Páris 600, London 453, Milánó 470-480, Newyork 97,50, Prága 290, Genf 1750, Berlin 0,4350, Budapest 3,15, Bécs 0,14, Amsterdam 37,50, Zürich 17,96.

Zürich, március 7. Zárlat: Berlin 0,0255 (0,0236), Holland 211,85 (211,60), Newyork 535,75 (535), London 25,17 (25,16), Páris 32,50 (32,67), Milánó 26,62 (25,65), Prága 15,95 (15,87), Budapest 0,17,50 (0,17,75), Beograd 5,60 (5,95), Bukarest 2,50 (2,55), Varsó 0,01250 (0,01250), Bécs 000,74 bélyegzett 000,75.

Budapest, március 7. A budapesti devizaközpont jegyzései: Amsterdam 1175-1215, Dinár 31,50-33,50, Német márka 14-15,50, London 14000-14300, Newyork 29,80-30,55, Páris 181-191, Prága 88,50-92,50.

VÁROSI JÓDOS
GYÓGYFÜRDŐ
NOVISAD

PENZIÓ RENDSZER
KITÜNŐ ELLÁTÁS ÉS SZOBÁK
ISZAPKEZELÉSEK, SÓSFÜRDŐK, HYDROTHERÁPIA, RÖNTGEN-LABORÁTORIUM, KVARCLÁMPA, DIATHERMA ÉS VILLAMOS KEZELÉSEK. — ALLANDÓ FÜRDŐORVOS NYITVA EGÉSZ ÉVBEN — TÉLIKURA

PERKSON
GUMMISAROK és GUMMITALP
olcsóbb és tartósebb mint bőr! Legjobban év nedvesség és hideg ellen!

Asztalos mesterek és gyárosok figyelmébe!
Ajánlok somberi rak áramról minden mennyiségű külföldi nemes furnirt: Citrom, virágkőris, madár jávor-szemcsés (Fogelaugenahorn) amerikai dió olasz-jávor, tükör mahagoni, cuba mahagoni, Sapáll mahagoni, palisander, ugyszint az ezekhez szükséges 3 m/m vastag blindfurnirt is. Szállítható azonnal a megrendelés napján. Ajánlatot szolgál **SPITZER HERMAN, FAKERESKEDŐ** tengerentúli furnirok és összes bútorgyárt. szükséges kelek nagyban eladása **SOMBOR**, Károlygye u. 8. Vaspályával szemben. Telefon 229 és 228. 1230

TÜKÖRGYÁR SUBOTICÁN
Tükrök javítását pontos kiszolgálás mellett elvállalja. 1638
A tükrök **Macskovics Vera** tem. vállalkozó helyiségében, Jelašičeva ul. 6 szám, adammók át

Elsőrendű száraz bükkhasáb

TÜZIFA
apritva is kapható, házhoz szállítva a legolcsóbban

COMMERCIA R. I.
Antunovičeva ulicai fatelepén.
TELEFON 4-17.
Pontos mérlegelés és gyors kiszolgálás.

ELADÓ.
Egy 500 és egy 634 holdas birtok mint élő, ugy holt fundus instruktusál igen olcsó árban kapható.
Egy cserép és téglá égető kőkemencével, négy és fél hold földdel és fél hold homokos bányával, vasutállomás mel ett olcsón eladó.
Két erdőben tűzelőfa vágatására eg finanszírozó konzorcium keresettik. Az egyik erdőben — Boszniában — vasut mellett egyelőre 20.000 m³ és másik erdőben — Szerbiában — Duna mellett 350.000 m³ fa vágatás alá kerül.
Szükséges felvilágosításért tessék fordulni **Velimirović közvevítő és bizományos üzletéhez Stari-Bečež** az alábbi postapület be.

ELADOM
ab Pančevo 20 lóerős, Deutz-féle legújabb típusu **SZIVÓGÁZMOTOROMAT**
eredeti csomagolásban. A motor még nem volt használva. Felvilágosítást ad — **Dr. Kiss György** ügyvéd Pančevo (Bánát.) 1606

Megbizottunk 10-én **TRIESZTBE UTAZIK** és bármely megbízást átvesz **VOJVODINAI KERESKEDELMI ÜGYNOKSÉG** NOVI-SAD, KRALJA PETRA 29.

Tűzmentes pénzszekrényeket és okmányszekrényeket
újonnan készít és régieket javít
Kirschner Mihály Sombor
Sveta Roka ulica 8.
Állandó nagy raktár! 176

Eredeti párisi és berlini modellek, **divatujdonságok** érkeznek **Januskó Pál** és neje **Kenyeres Gizella** női divattermébe, amelyet minden műértő hölgy megtekinthet. Subotica, Jelašičeva ulica, Vermes palota, Löwy Testvérek fölött

NYILTTÉR.

Megtört szívvel tudatjuk, hogy felejtethet-
len édesanyánk, nagyanyánk, illetve anyósunk

ö. v. DIMITRIJEVIĆ MILÁNNÉ

szül. NESZVADBA MÁRIA

f. hó 7-én 8 órakor elhunyt.

Drága halottunkat f. hó 8-án d. u. 4 órakor a
gör. kel. templomból helyezzük öröknyuga-
lomra.

A gyászoló család.

1737

Tisztelettel értesitem az igen tisztelt ve-
vőimet, hogy cipészetem áthelyeztem Sokolska
u. 16. (Gombkötő). Cipő különlegességeket
és beteg lábakra mérték szerint a legprecizeb-
ben készítek.

Továbbra is szíves pártfogást kér.

1599

Botka Sándor cipész.

A rokkantak figyelmébe.

Tudomására hozzuk az összes rokkantaknak és
más mindenkinek is, hogy *Grga Letić* és *Blaško Vi-
goda* nem állanak semmiféle összeköttetésben a Hadi-
rokkantak Subotičai Egyesületével.

Ezek az urak azt ígérték u. i. a rokkantaknak,
hogy ha a demokráta listára szavaznak, akkor főleg
és egyéb kedvezményeket kapnak.

Minden rokkant, aki saját érdekét szíven viseli s
aki amugy is s ralmas helyzetén javítani akar, az a
váasztáson a radikális listára kell, hogy szavazzon,
mert ez az egész királyság és a rokkantak megmentője
Subotica, 1923. február 28-án.

A Hadirokkantak Subotičai Egyesülete
az elnök h.

1616

Gjara Jovanović s.k.

Meghívó

A Leszámitoló és Közgazdasági Bank R. T.
1923. évi március hó 25. éj délelőtt 11 órakor
tartja Adán, az intézet helyiségében

XXX. évi rendes közgyűlését

melyre a t. részvényesek az alapszabályok
10. cikkelyére való hivatkozással tisztelettel
meghívhatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes ki-
küldése.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése
a lefolyt 1922 évi üzletéről, a mérleg előterjesztése,
a tiszta nyereségről való rendelkezés és felmentvény
megadása.
3. Az alapszabályok 20. §-a értelmében kilépő
igazgatósági tagok helyének betöltése.
4. Esetleges indítványok.

Ada, 1923. február hó

Az Igazgatóság

Mindazon részvényesek kik szavazati jogukat gyakorolni kíván-
ják, tartoznak részvényeket illetve az új r szvényekről szóló ideig-
lenes elismervényüket 3. nappal a közgyűlés előtt a társaság vagy
pedig a Leszámitoló és Népbank R. T. Subotica, pénztáránál letétbe
helyezni.

Mérleg számla:

AKTIVÁK: Készpénz 732045.— Gíró számla Na-
rodna Banknál 26827.— Váltók 4837075'60 Kötvények
18825.— Adósok 3757135.— Értékpapírok 56000.—
Felszerelések 100.— Összesen K 9428007'60.

PASSIVÁK: Részvénytőke 1400000.— Betétek
3487501'13. Hitelezők 3429412'60. Visszeszámitolt vál-
717000.— Fel nem vett osztalék 2805.— Hátralékos
tőkekamat adó 6446'67 Átmeneti kamatok 183680.—
Nyereség 201162'20. Összesen K 9428007'60.

**Bükkönymag Takarmányrépa-
mag és egyéb vetőmagvak**

nagyban és kicsinyben
„AGRARIA“

gabona- és terményüzlet Subotica, Huspiac
Telefon 125. 1681

Faszakmában jártas fiatalember

aki ügyes detallista és a szerb, magyar és német
nyelvet bírja, azonnali belépésre kerestetik
Ugyanott munkások — fagegmunkáló gépekhez

**gatteristák és cirkurálisták
felvétetnek.**

Ajánlatok fizetési igényekkel a Kovinska Banka
d. d. címre Kovia Banat küldendők. 1690

Obendorfi és Kwodlinburgi
valódi német faj

répamagvak

lucernamagvak, muhar-
magvak, bükkönymagvak,
kerti vetemény és virág-
magvak

nagyban és kicsinyben
KLEIN GÉZA

nagykereskedésben
Subotica, Bene Sudarevi-
čeva ulica. 1552

DIAMALT

Pékek figyelem! „DIAMALT“
a Hauser & Szonotka gyárból
Wien-Stadtian, békebell minő-
ségben, kapható kizárólag a
vezérképviseletnél Jugoszlavia
számára

Edvard Dožanec, Zagreb
Lerakat Strossmajerova ul. 10.
Ovakodjunk poralaku vagy fo-
lyékony utánzásoktól.

Műlábak, műkezek,

egyenestartó
fűzők készítő
és javító műhelye

Schönbrunn Subotica,
Pašičeva 5. Telefon 275.

MEGHIZIR!!

HA
SÁGI-nál

vásárol mindenféle
csemegéket

Subotica, Huspiac.

Kárpitos műhelyemet

Sava Tekeli u. 36. sz. alól

áthelyeztem

Sokolska ul. 7 sz. alá
Minden e szakmába vágó
munkát, valamint javítá-
sokat vállalom. 1182

Nagy Gyula kárpitos.

Ujonnán megjelent

szépirodalmi művek, ifjusági iratok, zeneművek
gazdasági és ipari (technikai)
szakkönyvek

nagy választékban legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR

könyv- és zeneműkereskedésben Subotica.

Papíráruk. — Írószerek. — Irodai felszerelések.

EGYWATTOS és FÉLWATTOS

„TUNGSRAM“ VILLAMOS IZZÓLÁMPÁK

nagyban gyári áron és kicsinyben kaphatók:

„ENERGIA“ műszaki és elektrotechnikai vállalatnál
Subotica, Aleksandrova ulica 7., I. em.

Ajánlunk azonnali szállításra

Žomboljára utban

levő 5 vagon boksáni égetett I.-a

MESZET

5 vagon kavaráni égetett I.-a MESZET,

2 vagon prima egeresi stukatur

GIPSZET

2 vagon I.-a egeresi model GIPSZET.

Ugyanez márciusi szállításra minden mennyiségben kapható
valamint ugyanakkor 20 vagon FEHÉRFÖLD (budai föld) téglá
és por alakban is.

Balkán Lloyd

TIMISOARA — TEMESVÁR

I. Bulev. Regina Mária 2. (Timisiana-bank palota.)

BANKARSKO i TRGOVAČKO D. D.

BEOGRAD, POENKAREOVA 6.

Sürgöncim: Srbislavia.

Telefon: 14—94. 14—66.

Vesz:

7% állami kölcsönt
dollárokat
és mindennemű
pénznemet.

Elfogad:

takarékbetéteket
felmondás nélkül.

Felvilágosítással ingyen szolgálunk.

Elad:

csekkeket és átulaláso-
kat Bécsbe, Pestre, Prá-
gába és a világ összes
országába.

Kiad:

exporteurek részére
valutabiztosításokat.

Minden nap új áru és új férfikalap újdonságok érkeznek

KALAPOK

rendkívül nagy választék minden lé-
tező fazonban, minőségben és szín-
ben: világos (dívat) szín, drapp,
szürke, továbbá sötét és fekete drb-
ként 20, 30, 50, 70, 90, 110, 145,
180, 220, 250, 280, 350, a legfinomabb 380 dinár. — Nyak-
kendők, ingek, harisnyák és minden egyéb kellék!

SZV. MILIĆ Beograd, a legnagyobb kalapraktár, Kralja Milana 111 (Slavija).

Meghosszabbítom a még el nem adott áruimra hirde-
tett végeladást.

CIPŐK

férfi, szegelt és varrott, tisz-
telt vevőim által jól ismert
tartós minőségben, különböző
formában: amerikai, félameri-
kai, hegyes és félighegyes 155, 170, 190, 220, 240, 270 és 290 din.

márc. 8-tól
márc. 11-ig
csütörtöktől-
vasárnapig

KORZÓ

Age Madelung világhírű regénye után

Megbélyegzettek

drama 5 felvonásban.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Álláskeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkódokhoz válaszbelég melléklendő.

VÉTEL-ELADÁS

Bánáiban 140 hold föld azonnal eladó. Gergics Antal Barátok-temploma mellett. 1733

Tíz év óta fennálló jóforgalmu péküzlet berendezéssel együtt bérbe adó. Fazekasné, Martonos. 1693

Harisnyakötőgép. 10-es, Viktória, eladó. Simovits Józsefné, St. Becej, Schumacher-malom 1580

Eladó Diesel-motorokkal berendezett, egyenáramú generátorokkal és akkumulátorokkal felszerelt teljes villamos központi berendezés 2000 lámpára. Diesel-motor, 70-100 HP, kifogástalan karban. Centrifugális szivattyú, 11 col belsőrellel, 16 folyó méter csövekkel, szivókosárral. Hofherr cséplőszekrény elevátorral. Négyrétű Haggenmacher szikszita. Bürger Szilárd, Veliki-Bečekerek, Cár Dušanova-ut. 56.

Jólmenő fűszer- és csemegeüzlet elköltözés miatt azonnal eladó. Ugyanott lakás. Érdeklődni lehet Wertheimer Ede Pančevo, 1646

Eladó egy 8 HP lokomobil, üzemben megtekinthető Wolf Andrásnál, Ridjica, Bácska. 1647

Jókarban levő esztergápad megvételre kerestetik. »Mama« rézarúgyár, Subotica. 1677

Egy jókarban levő 8-as Máv. garnitúra cséplőgép teljes felszereléssel eladó. Bővebbet Cál János géptulajdonosnál, Stara-Moravica. 1631

Eladó egy sarokház, mely áll hét szoba, két konyha, üvegezett folyosó és pince. Négy szobás lakás a mellékhelyiséggel azonnal átvehető. VI. Kuhačeva ulica 14. 1651

100 hektó jóminőségű rizlingi bor eladó. Frankopanska ulica 25. 1652

Hofherr-Schranz express eredeti gyári magánjáró cséplőgarnitúra 51" szekrényvel, elevátorral, teljes felszereléssel, továbbá egy magános Máv. cséplő eladó. Josif Čapanda Bač 1679

Farkaskutyák eladók, kölykek előjegyezhetők dr. Vojnich, Bačka-Topolya. 675

Ócska és hulladékfémeket, vörös és sárgaréz, ólmot, horgonyt és alumíniumot legmagasabb árban veszünk. Goldner Testvérek Iégszékény, Jugovičeva-utca 20. Telefon 134. 6490

Törmelék nickelt, réz, alumíniumot és rétegfémeket legmagasabb áron vesz Martinovics D. D. Kula. 675

Eladó kisebb és szép, filon, nagy szőnyeg, ebédlőasztal. Cim a kiadóban. 1731

Litka

Csütörtöktől—péntekig
NINCS ELŐADÁS!

HULLADÉKÉRT PÉNZT. Legmagasabb napi árban veszünk vörös, sárgaréz, ólom, horgonyt, öntött vas-hulladékot Megyanszky és Társa vaskereskedők Subotica (a városház átellenében). Telefon 360. 6028

Egyetemes gyalu- és vas-tagoló-gépet, jókarban levőt, keres Weiner Lipót, Senta. 1726

8-9 HP szivógázmotor teljesen jó állapotban, 32 zolos őrlekövel eladó. Vénus fésű, és gombgyár rt., Džombolj. 1725

Megvételre keresünk komplett cséplőkészleteket, három, négy, öt és hat lóerőjűt. Máv. gyártmányú előnyben részesítve, továbbá Massey-Harris kévelítő-gépeket és kisebb benzinnmotorokat. 2-8 HP. Ajánlatok A. Gerassy és Tsa, Beograd, Kralja Milana-utca 36 címre küldendők. 1723

Eladó egy 50-55 HP Bruck-gyártmányú, félstabil gőzgép. Üzemben bármikor megtekinthető. Merkur-malom, Horgos. 1713

Eladó 8 HP Hofherr és Schrantz teljes cséplőgarnitúra és 8 HP Máv. teljes cséplőgarnitúra és egy magányos Máv. elevátor Cim: Čapanda József, Bač. 1592

Stráiknesi, hosszú, fédes, 25-35 métermázsa hordképességű, teljesen jó karban, eladó. Cim a kiadóban. 1728

Koresok sátoros, szabályozható gyermekkoszt megvételre. Cim a kiadóban. 1722

Eladó gőzcséplők, 4 lóerő Hofherr morzsoló; motor, cséplőt veszek vagy csérelék. Német Vargha, Te. lečka. 1719

KÜLÖNFÉLE

Vetemény-, virág-, fű-, bükköny-, here-, muhar-, répamagvak csiraképes minőségben kaphatók. Naponta délután 5 órakor friss kávépörkölés. Körösti Géza Rudičeva ul. 1642

Elveszett Vujković Marijan névre szóló fényképes igazolvány megtaláló adja le a kiadóban. 1635

Stipan Tot névre szóló fényképes igazolvány elveszett. Megtaláló adja le a kiadóban. 1664

LAKÁST egy vagy kétszobást, butorral vagy anélkül keres a Főter közelében gyermektelen házaspár. Cim a kiadóban.

Vöröshagyma 5 kilogrammos postacsomagban is kapható 30 dinárért kilogrammonként bérmentve. Brummer Antal, Subotica, Rudičeva-utca. 1538

Pöstyénbe nem kell utaznia, ha reumáját, ischiását gyógyítani akarja, mert eredeti pöstyéni iszapot kaphat az Illés-gyógy-szertárban, főpostával szemben. 59

Milan Julina névre szóló fényképes igazolvány elveszett. Megtaláló adja le a kiadóban. 1712

Igazolványom elveszett, kérem a megtalálót, adja le a kiadólívtalban. Dončo Kata. 1707

Két, és egyágas butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 1701

Zongorázik? Ne okozzon gondot önnek a kották beszerzése, rendelje egyenesen tőlünk, postafordultóval bármint megkap. Mera vez. zeneműkereskedés, Timisoara Románia. Jegyzék ingyen. 11733

Heremag, elsőrendű. Brummer Antalnál, Rudičeva-ut. 1734

Modern hatszobás lakás azonnal kapható. Gergics Antal, Barátok-temploma mellett. 1734

DANICA industrija cipela u Subotici, Albina ulica 1

felvesz 20 elsőrendű cipésmunkást fehér varrott és szeges munkára.

Kiad munkát vidékre is kismestereknek kaució ellenében. — Legmagasabb díjazás. — Állandó munka.

Csak jó munkások jelentkezzenek!

„JE-KA“ TEA

a legjobb,
legfinomabb,
legolcsóbb.

Kérjen mindenütt „JE-KA“ teát!

A legfinomabb

„JE-KA“

csokoládét és csokoládékülönlegességeket gyártja csakis a

Confiserie „JE-KA“ Zagreb

csokoládé-
és csokoládékülönlegességek gyára.

Kérjen mindenütt „JE-KA“ desertet!

KORZÓ MOZI

AGE MADELUNG
világhírű regénye után

A megbélyegzettek

KORZÓ MOZI

CSÜTÖRTÖKTŐL-
VASÁRNAPIG.